

Willem van den Berg, die aanvankelijk op oud-Hollandsche grondslagen voort te bouwen, naderhand eenigszins door van Konijnenburg beïnvloed scheen, Goedvriend, die, méér nog dan hij, teruggedook in de atmosfeer van het romantisch sentiment, en Marie Vlielanders Hein. Ten slotte hebben, onder de latere modernisten, Wittenberg, Zandleven, Colnot, R. Hijnckes, Piet Wiegman, Otto van Rees, Ykelenstam en anderen zich somtijds ook in het stilleven-genre als talentvolle vernieuwers doen kennen.

Maria E. van Regteren Altena, in December 1868 te Amsterdam geboren, behoort tot een aldaar gevestigde familie, waarvan meer dan één lid zich door arbeid op het terrein der kunst een goeden naam verwierf. Een iets oudere, in 1908 overleden broeder Martinus, leerling van Jan Veth, heeft, in zijn korte leven, van een geprononceerden aanleg voor figuurschildering in enkele werken van habiele, suggestieve teekening en volle, rijke kleur het overtuigend bewijs geleverd. Een zuster, kundig decoratief ontwerpster van fijnen smaak, is stichtster en leidster der onder den naam van „De Kerkuil” welbekende Haarlemsche ateliers voor kunstnijverheid. Een broederszoon, doctorandus in de kunstgeschiedenis, heeft reeds vóór zijn cum laude gedaan examen goede verwachtingen gewekt als onderzoeker en publicist.

Toen Maria v. R. Altena 22 jaar was, ging haar vurige jeugdwensch, schilderen te mogen leeren, in vervulling: van half Juni tot half Juli 1891 leidde Poggenbeek, met groote zorg en belangstelling, haar allereerste stappen op het glibberige pad. Nooit nog te voren had zij een penseel in de hand gehad. Aan de lessen van dezen fijnen kunstenaar, gedurende die maand drie- of viermaal per week in haar ouderlijk huis gegeven, bewaart zij nog steeds de herinnering van een heerlijken, zonnigen tijd. Een „lesgever”, een gestreng schilder-paedagoog met stokpaardjes, met een onderwijsmethode, met vaststaande opvattingen en scherpe onderscheidingen van goed en slecht, was Poggenbeek allerminst. Maar juist daardoor waren zijn lessen genotvol en leerrijk voor het zich beijverende, naar de weergave van levende schoonheid begeerige jonge meisje, dat zich door hem zag ingewijd in de hanteering van het schildermateriaal, het vinden en opzetten van een stilleven, in de weergave van vorm, licht en schaduw, in de geheimen van toon, kleur en nuance, alles zoo héél eenvoudig weg, maar dat onder de hand haar inzicht en smaak ontwikkelde aan de fijnzinnigheid van dit als spelenderwijs gegeven onderwijs. Door de buiten, in Apeldoorn, met haar ouders doorgebrachte zomermaanden werd dit onderbroken, doch in September nog enkele weken hervat. In dienzelfden tijd ontvangt zij een zeldzaam diepen indruk van een wandschildering van Derkinderen, die een geheel onbekende wereld van schoonheid voor haar opensluit. Vanaf einde September 1893 tot den zomeraanvang van